

Zamanımızın görünen krizlerini herkes biliyor, görünmeyen krizi ise eski aidiyetlerin kaybolması. İnsanların elli yıl önce hayatının merkezinde olan, *ulus* gibi, *hayatı boyunca çalıştığı yer* gibi, *devlet* gibi değerlerin yerine başka değerler geliyor. Eski kurumları sarsan değerler.

Snowden vak'asıyla ilgili bir blog yazısında artık devletin bağlılık kültürü üretemediğini okumuştum. Propaganda makineleri insanların eskisi kadar devlete ve onun hikayelerine bağlı olduğunu söylüyor ama eriyen sınırlar sayesinde insanlar birbirlerinin hikayelerini öğrenebiliyor. İnternet, önceden sadece bir azınlığın elinde bulunan *diğer kültürlerden insanları tanıma imkanı*nı hepimize bahşetti ve *düşmanın* anlatıldığı kadar *kötü* olmadığını gördük.

Buna mukabil yeni aidiyetler ortaya çıkıyor. Marka aidiyetleri, takım aidiyetleri, sosyal medya aidiyetleri. Eskinin *ciddi* insanlarına komik gelecek aidiyetler bunlar. Sosyal medya üzerinde konuştuğum insanların pek çoğuyla, *normal* hayattakinden daha samimi olabiliyorum. Fikir olarak yine yakın veya uzağımız ama fikri yakınlık ve uzaklığın yol açtığı sonuçlar artık eskisi kadar derin değil.

Bunların kurumları taşıyan değerleri nasıl etkileyeceğini bilmiyoruz. Devlete bağlılık eskisi kadar revaçta değilken, şirketler artık ömür boyu iş garantisi vermezken, insanları bunların temsil ettiği değerler uğruna, (bence yerinde bir tabirle) *sömürmek* daha ne kadar mümkün olacak? Napoleon *insanlara savaşmaları için yüksek değerler sunmanız gerek, kimse canını günde beş kuruş için tehlikeye atmaz* diyordu ve bizim nesil, bu *yüksek değerlerin* pek de yüksek olmadığını anladı. Elimizdeki değerler erirken, harcı bu değerler olan kurumlar yaşamaya devam edebilir mi?

İdeolojik/ulus devletlerin yaşama şansı bu sebeple zayıflıyor ancak bunların yerini ne alacağını bilmiyoruz. *Tek ideoloji menfaat* diyeceğimiz günlere mi kaldık, yoksa insanların daha kof, daha manasız bir takım ideolojiler ürettiğini mi göreceğiz? Bir insanın *dünyanın kurtuluşu* uğruna (adı savaş da olsa) cinayet işlemesi kötüdür, ancak insanın *futbol takımı* uğruna cinayet işlemesi daha kötüdür ve dünyanın tarihi büyük ideolojilerin ölümünün her zaman (bir tür olarak) *ideolojinin ölümü* demek olmadığını gösteriyor.

Kamu düzenini sağlamak için ortak bir takım mit ve kültüre ihtiyaç duyan ulus devletlerin artık bu temel değerleri ortadan kalkınca, kamu düzeni ne şekilde sağlanabilecek?

Gezi ve akabindeki bölünmüşlüğün temelinde de böyle bir aidiyet krizi görüyorum. İnsanlar devlet, millet, din, parti ve sair modası geçmiş aidiyetleri istemiyor ancak kendilerini bağlayacakları bir yer de bulamıyorlar. Aidiyet oluşturma niyetinde olan organizasyonların tamamı, eski aidiyetler cinsinden konuşuyor ve bu sebeple ilginç gelmiyor insanlara. AKP'ye sinir olanlar, o sebeple doğrudan CHP'ye yakın durmuyor, devletin karşısında duranlar başka bir devlet fikrine sıcak bakmıyor; Türkiye'de bütün dikeyleri yatay hale getirebilecek böyle bir aidiyet krizi mevcut.